

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Difficultas II. Continuatur eadem Materia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

Deinde communicare potest Pater naturam Divinam Filio, & non communicare Paternitatem. Ergo multo magis poterit terminare cognitionem naturae Divinae & non terminare Personam, idque notitiam intuitivam, neque enim adferetur disparitas, nisi per dictam definitionem quae ipsa negatur.

NON SATISFACIT 2. Quia si de ratione intuitivae est attingere omnes formalitates objecti, nullam praecisionem factam inter illas, etiam visio ocularis, non erit cognitio intuitiva, quia non attingit omnes formalitates objecti, non enim attingit rationem entis, rei, sed solam rationem colorati. Rursus cognitio omnipotentiae beatifica, est intuitiva, & tamen non discernit omnes formalitates illius, quia nec attingit Terminos omnes creabiles.

NON SATISFACIT 3. Duplices sunt formalitates objecti adaequatae & inadaequatae. Adaequatae sunt tota Entitas. Inadaequatae, sunt aliquid illius Entitatis, quo posito sic urgetur: Si attingantur adaequatae formalitates cognitione aliqua abstractiva, ut attingi illas non repugnat non erit actus ille Intuitivae. Ergo apparet in ratione intuitivae non constitui notitiam, praecise per rationem attingentis omnes formalitates. Rursus potest dari intuitiva adaequata, Ergo poterit dari & intuitiva inadaequata, & sicut inadaequata Formalitas. hoc ipso quia inadaequata est, non amittit esse Formalitatis; ita & cognitio quae attinget Formalitatem inadaequatam, non desinet esse intuitiva. Quod ipsum sic ulterius proponitur. Quando videtur objectum adaequate per cognitionem intuitivam, vera est haec Propositio: Totum videtur intuitivae. Ergo est explicabilis per descensum & hoc videtur intuitivae, & illud videtur intuitivae; Cur ergo fieri non poterit, ut sit possibilis alia cognitio, eodem modo intuitiva formalitatis: A quo modo est intuitiva ea notitia quae omnes formalitates adaequate attingit, hoc ipso dempto, quia se non extenderet ad omnes alias formalitates.

RESPONDETUR communiter. Quod ad intuitivam, spectet attingere omnia, quae attingibilia sunt, cum ergo non sit attingibilis. v.g. Ratio accidentis ab oculo, salvari poterit ratio visibilis quamvis non videatur accidens.

CONTRA EST. Tum quia vel intelligit per Ly: *debet totum attingi quod potest attingi*, vel inquam intelligit, attingibilitatem absolutam, ut scilicet si sit visio supernaturalis, attingantur omnia attingibilia visione supernaturali, & si sit visio naturalis, attingantur omnia attingibilia visione naturali, & hoc non potest dici, quia alias visio beata non esset intuitiva, quia non attingit omnia, quae supernaturaliter in Deo videri possunt. Rursus visio ocularis non erit intuitiva, quia à longè multa non videntur quae visibilia sunt, de propinquo. Quod si per Ly *attingere omnia quae potest intelligatur restricta attingibilitas*, quod scilicet illa visio, attingat omnia, quae illa visione attingibi-

lia sunt, modo attingatur objectum, secundum quod ipsum, restabit inquirere, cur non possit esse visio restricta, ad hanc formalitatem, & cognoscens illam, secundum quod ipsa est, attingendo objectum non irrestrictè & simpliciter, sed restrictè, modo suae attingitivitati proportionato. Tum quia haec responsio supponit, quod sensus non possit percipere distinctionem, adeoque nec praescindere, quod tamen competit intellectui. Sed conceditur, quod non distinguat oculus, quia ad hoc est necesse, utrumque membrum distinctionis attingere. Sed cur non potest sine praedicato distinctionis, videre album, & non videre rationem accidentis. v.g. Quod si hoc potest oculus, poterit & intuitio intellectualis. Demus etiam quod non distinguendo id faciat, sed simpliciter non attingendo objectum. Tum quia ut urget Oviedo. Si objectum non attingatur in formalitate non attingibili ab illa visione, non deficiet ratio visionis. Ergo etiam si non attingatur ex alio capite, adhuc poterit stare ratio cognitionis intuitivae.

Solutio argumentorum in contra petatur ex prima Parte, & ex Materia de Praecisionibus.

DIFFICULTAS II.

Continuatur eadem Materia.

EXPLICAT 4to. Martinon & non pauci alii, quod intuitiva cognitio, sit cognitio per proprias species objecti, & abstractiva per species alienas. *Haec explicatio.*

NON SATISFACIT 1. Quia in multorum sententia, nec videtur Deus per speciem impressam, nec videri potest intuitivae, & tamen intuitivae attingitur. Ergo apparet per Ly noscere per proprias species (ut sonat acceptum) non rectè explicari intuitivam.

NON SATISFACIT 2. Quia ut advertit Oviedo si Deus mecum concurreret ad visionem coloris existentis, non media specie propria, non mediâ etiam alienâ, neque immediatè ipso objecto concurrente, sed solo Deo determinante ad visionem, illa visio esset cognitio intuitiva, non enim fieri illam, talem repugnat, & tamen neque esset per proprias species, neque immediatè concurrente objecto. Ergo de ratione intuitiva non est, videri, per proprias species.

NON SATISFACIT 3. Quia non implicat contradictionem, assumi à Deo tanquam instrumentum obediens, speciem alienam, ad producendam cognitionem intuitivam. Ergo stare potest ratio cognitionis intuitivae, cum concursu specierum alienarum, ad eum modum, quo assumere potest oculus, ut producat mortuo modo auditionem, & ad eum modum, quo assumere potest aquam, ad producendam etiam physicè gratiam.

Neque valet si dicas per species proprias, te intelligere: non species impressas, sed expressas, Non inquam valet: Quia hoc non esset explicare quid sit cognitio intuitiva. Si enim quæram ex te, quid sit cognitio intuitiva Angeli, respondebis:

† (Q)

debis: Esse cognitionem per speciem expressam propriam objecti, hoc ipsum autem ego quæro quid sit?

Rursus si intelligis per species proprias speciem expressam, Dico nos intuitivè cognoscere Deum, quia conceptus hic, qui latet sub entibus illis rationis, quæ formamus concipiendo Deum, est proprius Dei, hoc sensu, quia nulli alteri, præter Deum conveniens, & quia concipitur prædicata, quæ demonstrativè, v.g. conveniunt non nisi Deo.

RESPONDERI POTEST 1. Quando dicitur cognitionem intuitivam fieri debere per species proprias, sensus est, non debere fieri per alias.

CONTRA EST. Quia per te cognitio abstractiva est, quæ fit per species alias, Ergo cognitionem intuitivam fieri non per species alias, erit illam fieri non per abstractionem. De quo ipso queritur.

Deinde redit Argumentum factum, quod ostendebat, cognitionem intuitivam etiam per species alias fieri posse. Denique Quia non idè dicimus, DEUM intuitivè à beatis videri, quia illum non concipiunt, per modum sensus, aut Luminis, sed quia concipiunt eum secundum quod ipsum est, ad quod consequitur non nosci per species alias. Ergo istud Ly nosci per species alias, non est definitivum notitiæ intuitivæ.

RESPONDERI POTEST 2. Intuitivam cognitionem fieri debere per proprias species, vel aliquid illis æquivalens, v.g. ipso objecto concurrente, Deo vices specierum propriarum supplente &c. ut fieret, si elevarer Deum alias species ad producendam intuitivam.

CONTRA EST. Quia jam per te cognitio intuitiva erit, sive fiat per proprias species, sive per alias, vices propriarum supplentes, Ergo abstractiva per te erit illa, quæ producitur per alias species, non supplentes vicem propriarum. Ergo nihil explicas quid sit abstractiva cognitio, ad eum plane modum, quo si posset dealbare nigredo, non rectè albedinem diceret illam esse, quæ dealbat, nisi aliunde assumatur aliquid tanquam instrumentum dealbationis. Deinde queritur hic in quo formaliter consistat cognitio intuitiva, non verò à quo causatur. Ergo si fieri potest, non debes respondere per id, quod est causativum talis cognitionis ut sunt causativæ in plurium sententia species. Denique cognitio producta ab intellectu per species proprias est intuitiva, producta per alias, vices propriarum supplentes, est intuitiva & quæro ergo an cognitiones à tam diversis principiis profectæ, convenient in ratione intuitivarum vel non? Si non conveniunt. Ergo immeritò dicitur à tam diversis principiis intuitivam posse principiari, si conveniunt. Ergo illud potius erit formaliter constitutivum intuitivæ notitiæ.

EXPLICAT 6. Oviedo Cognitionem intuitivam, quæ non attingitur objectum instar alius objecti, à se distincti. Abstractiva autem illa est, quæ objectum instar alius à se distincti, cognoscitur.

Hæc sententia habet etiam fundamentum in Conimbricensibus qui volunt illam esse scientiam intuitivam, per quam videtur objectum in se. Illam verò abstractivam, per quam videtur objectum in alio. Contra hanc sic propositam explicationem sunt instantiæ.

Quia DEUS noscit, creaturas in sua omnipotentia, & tamen videt illas intuitivè se ipsum item videt intuitivè in creaturis, comprehensio item effectuum in causis & causarum in effectibus, est intuitiva, & tamen in alio, ut sic de reliquis. Has instantias ut vitaret Oviedo, alia phrasi definitionem concepit, quæ nihilominus

NON SATISFACIT 1. Quia esse intuitivam cognitionem, non dependet ab alio objecto negato. Ergo male definitur, intuitiva cognitio, quod sit ea, quæ non attingit objectum instar alius. Antecedens probatur. Si per impossibile non cognosceret Deus ulla objecta, cognosceret tamen, seipsum ut est interrogatus, an cognoscat se intuitivè, responderet cognosco, & tamen non posset dicere, quod se ipsum cognoscat, non per modum alius. Quod ipsum probatur. Quia nesciret, quid sit cognoscere aliud, Ergo non posset affirmare, quod seipsum cognoscat, non per modum alius, prius enim concipi debet illud aliud, & postea negari, quod se non cognoscat per modum alius. Rursus, per imaginariam ut vocant similitudinem arguendo: Si interrogatus oculus respondere posset, quærereturque ex eo, cognoscisne intuitivè colorem illuminatum, responderet cognosco, si autem ulterius queratur, cognoscisne non per modum alius. v.g. non per modum soni vel saporis, responderet nescio: Quia non attingo quid sit sonus, Ergo etiam DEUS cognoscens se ut est, & non cognoscens alia à se, respondere posset, se cognoscere intuitivè, & tamen non posset dicere, se eo casu non cognoscere per modum alius.

NON SATISFACIT 2. Tum quia prædicata negativa posteriora sunt affirmativis, consequenter nec rectè descriptiva affirmativorum: nam definitio debet procedere per prima. Ergo cum non cognoscere per modum alius, sit aliquid negativum, intuitiva autem notitia, sit quid affirmativum, non rectè describetur per non cognoscere, ad instar alius. Tum quia esse in se prius est, quam esse ad aliud, Ergo & esse cognitionem intuitivam, prius est, quam non esse per modum alius, quia hoc est respectivum, & consequens positionem prioris.

ris. Tum quia etiam posito, quod teneat prædicta definitio, saltem non dictis terminis exprimi debuisse sed potius his: Intuitiva est quæ attingit objectum non instar aliis objecti à se distincti, cum tamen ponat Oviedo Ly quæ non attingit objectum. Quod autem adlata phrasi potius explicari debuerit, ratio est: Quia cognitio est actus intentionalis, Ergo potius debuit, exprimi & non negari iste actus, cumque cognitio intuitiva, non sit quid negativum, debuisse exprimi potius termino positivo, scilicet adhibendo hunc terminum actus. Et si sufficit termino negativo, describere cognitionem intuitivam, dicam Lapidem habere cognitionem intuitivam Angeli, quia non attingit Angelum instar alius objecti ab Angelo distincti. Quod si dicas non posse id quadrare Lapidi, quia nullo modo attingit Angelum. Sed ut hoc ad propositum serviat, exprimendus fuisse ille actus, termino positivo.

NON SATIS FACIT 3. Quia admittit Oviedo possibilem esse cognitionem quæ sit reflexiva supra seipsam, si autem stare prædicta definitio, non esset possibilis notitia reflexiva supra seipsam, quia nunquam posset reflectere supra seipsam quin saltem confusè reflectat se supra alias: & dicat se non esse talem quales aliæ sunt. Unde non esset purè reflexiva supra seipsam sed etiam reflexiva supra alias.

DIFFICULTAS III.

Explicatur quid Intuitiva?

Cognitio Intuitiva Est cognitio quæ attingit objectum secundum quod ipsum, seu est cognitio objecti sicuti est. Ly Est accipiendo pro aliquo communi ad existentiam & essentiam. Seu est notitia, in qua Ita cognitionis, respondet ad Ita objecti. Ly attingit objectum, Ly cognitio objecti, sunt loco generis, reliqua autem, differentia loco. Non dico autem illam cognitionem attingere objectum ipsum, sed secundum quod ipsum, quia cognitio demonstrativa de existentia Dei, cognitio item fidei credentis Deum, attingit ipsum Deum, sed non secundum quod ipsum, modus enim essendi Dei alius est, à modo, quo illum cognoscimus; Licet ipsummet cognoscamus. Et quod latet sub illis entibus rationis, quæ fingimus cognoscendo Deum, est quidem ipsummet esse Dei, sed non cognitum à nobis, secundum quod est ipsum. Et quidem ut à magis notis ad ignotiora procedamus, quando oculus videt album, quod est album, nigrum quod est nigrum, dicitur videre ipsum se.

cundum quod ipsum, sic intellectus, tunc etiam dicitur noscere intuitivè, quando noscet ipsum objectum, secundum quod ipsum. Rursus non dico quod cognitio intuitiva attingat objectum secundum quod ipsum est. Quia Ly est, ambiguum faceret sensum, an non supponeret pro existentia. Hinc etiam in secunda explicatione positum quidem Ly est, quia non potuissent sine illo concipi verba explicationis possunt autem concipi in priori illa explicatione. Unde & in priori explicatione omissum Ly est. Ideo autem non debet accipi Ly est, sumptum pro existentia, quia indubiè intuitivè possunt nosci, saltem à Deo, etiam non existentes res.

EXPLICARI POTEST ULTERIUS hæc definitio à paritate cum visione oculari. Intueor Cæsarem præsentem, attingo ipsum secundum quod ipsum, si autem obtrudatur mihi alius similis illi in aliquibus, vel is, qui personam ejus gerit: eo casu non viderem Cæsarem secundum quod ipsum; & si acciperet Cæsar larvam non viderem eum secundum quod ipsum, non dicerem attingere intuitivè. Fundatur ulterius hoc totum in hoc principio. Objecta quantum est ex vi sui, & ex natura sua, petunt non nisi intuitivam cognitionem. Quia id quod petit cognosci, petit, secundum quod convenit ei prædicatum intelligibilitatis, & quia hoc prædicatum intelligibilitatis, est ipsamet rei entitas, sicut unaquæque entitas non petit nisi suam entitatem, non petit ipsum esse, nisi secundum quod ipsum est, sic nec petet intelligi aliter, nisi secundum quod ipsum. Rursus appetitus ille quem habent, ut ita dicam objecta, non est alius, nisi ut se notificent noscenti quid sint, & quia hæc notificatio rei, non habebitur, si non noscantur secundum quod ipsa, sit ut appetendo nosci, appetant nosci secundum quod ipsa. Ly ergo nosci secundum quod ipsum, reddit hunc sensum; quod si sit intuitiva adæquata, debeat secundum quod ipsum adæquatè noscere, secus si sit intuitiva inadæquata, tumque cognoscetur secundum quod ipsum, quando ut dixi, Ita & modus noscendi, respondebit ad Ita & modum objecti.

RATIO 1. Bonitas explicationis desumitur ex auctoritate Sancti Pauli, qui visionem beatam explicans phrasi hac utitur. Videmus nunc in ænigmate, tunc autem facie ad faciem, item videbimus eum sicuti est, quæ verba coincidunt cum nostra explicatione, idemque significant, ac dicere: noscemus Deum, secundum quod ipsum.

RATIO 2. Quia prædicta explicatio, convenit omni soli, & semper, proceditque per prima.

RATIO 3. Quia reliquæ omnes descriptiones ab aliis adlatæ, supponunt hanc nostram, ad eamque revocari possunt. Imprimis non

† (Q) 2 cognosci